

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 18 от 18.07.2023 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 18.07.2023 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Даниела Тренчева
Диляна Илиева
Илия Вълков
Ирина Недева

изслуша доклада по сигнал на Съвета за електронни медии (СЕМ) с вх. № 10-021/2023 г. срещу предаването „Крум Савов LIVE“, излъчено на 12.06.2023 г. в телевизия 7/8 TV. СЕМ отправя запитване дали има нарушения на Етичния кодекс на българските медии.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Сигналът е допустим по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подаден е в срок и съдържа необходимите реквизити.
2. Искане за становище е изпратено до медията.
3. По повод жалбата не е постъпил писмен отговор.

II. СИГНАЛ

Сигналът на СЕМ се изпраща до КЖЕ за преценка по компетентност спазени ли са точки 1.1.4.; 2.2.1. и 2.6.1. от Етичния кодекс на българските медии:

1.1.4. Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.

2.2.1. Няма да използваме заплахи, принуда и тормоз за събиране на информация.

2.6.1. Спазваме презумпцията за невинност и не квалифицираме никого като "престъпник" преди издадена присъда.

СЕМ е получил жалба от едно физическо лице - Ю.В., в която се твърди,

- че гост на предаването внушава, че жалбоподателят е педофил,
- че не желае да бъде сниман и заснетият насила с участието му клип да бъде излъчван,
- че няма присъда и доброто му име в обществото е накърнено.

Жалбоподателят смята, че му е вменена вина и е произнесена присъда в ефир в нарушение на стандартите.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

1.1.4. Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.

2.2.1. Няма да използваме заплахи, принуда и тормоз за събиране на информация.

2.6.1. Спазваме презумпцията за невинност и не квалифицираме никого като "престъпник" преди издадена присъда.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

По преписка с вх. № 10-021 не е постъпило становище на ответната страна.

V. ФАКТИ

СЕМ прилага линк към предаването и посочва, че в това предаване има излъчване на видеоклип с жалбоподателя Ю.В. Във видеоклипа лица, които го държат, отправят обвинения, че е писал неприлични предложения към момиче на 13 години. Той отрича и се дърпа през цялото време. Поканените гости в предаването, които са донесли клипа, заснет от тях, са се обявили като „ловци на педофили“ и жалбоподателят е определен като „заловен“ от тях. Водещият и гостите обсъждат темата за „ловенето на педофили“, на примера на излъчения клип.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа сигнала на СЕМ, жалбата и приложения към тях линк. КЖЕ установи, че видеоклипът и разговорът в студиото действително внушават, че жалбоподателят се занимава с педофилия, но не се твърди, че е осъден за това, а само, че има досъдебно производство срещу него. Водещият не се отнася с необходимата критичност към съобщената информация и не се интересува от това дали и какви са доказателствата за твърденията на гостите в студиото.

Комисията за журналистическа етика установи, че няма никакво разграничаване на факти от коментари, водещият приема твърденията на гостите за доказани факти. Налице е нарушение на т.1.1.4. *Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.*

Установява се също така, че в предаването има внушение за извършено престъпление от страна на жалбоподателя, а коментарите също подкрепят това внушение, независимо, че той не е изрично наречен „педофил“. Водещият в нито един момент не изразява съмнение по отношение на твърденията на гостите си и не иска от тях предоставянето на допълнителни материали /като извадка от чатове, от които да е видно, че насрочва среща с непълнолетно момиче или др./ Ако това не се очаква от гостите на предаването, то медията е можела – знаейки предмета на разговора - да потърси информация от разследващи за евентуални доказателства или повдигнато обвинение преди предаването. Крум Савов е в пълна подкрепа на гостуващите, не се проблематизират или поставят под съмнение техните тези, които позиционират лицето жалбоподател като педофил. Нарушение на т.2.6.1. *Спазваме презумпцията за невинност и не квалифицираме никого като "престъпник" преди издадена присъда.*

Във видеоматериала лицето на жалбоподателя не е скрито, не са предприети действия за защита на правата на засегнатото лице, в частното право на личен живот, медията не се е съобразила с желанието му да не бъде сниман и излъчван, изказано във видеоклипа. Нарушение на т.2.3.1. *Уважаваме неприкосновеността на личния живот на всеки.*

Водещият не е потърсил гледната точка на жалбоподателя – доколкото клипът очевидно е заснет насила, не може казаното от жалбоподателя в клипа да се приеме за „другата гледна точка“. В предаването жалбоподателят би могъл да защити позицията си, да изложи аргументи, различни от тези на гостите – „ловци“ – а тази възможност не е използвана. В по-общ план изобщо не са представени други позиции по темата. Нарушение на т.1.1.6. *При отразяване на спорове ще се стремим да дадем възможност на засегнатите страни да изразят своята позиция.*

В конкретния случай журналисти не са използвали заплахи, принуда или тормоз за събиране на информация, защото се излъчва предоставен от гостите видеоклип. Отделно стои въпросът възможно ли е да се дава ефир на донесени от гостите видеоматериали, ако те предварително не са изгледани, обсъдени, ако трябва – монтирани – така че да не се нарушават правата на засегнатото лице. Доколкото обаче водещият не е извършвал тормоз, КЖЕ смята, че няма нарушение на т.2.2.1. *Няма да използваме заплахи, принуда и тормоз за събиране на информация.*, но при уговорката за необходимостта от професионално отношение към предоставените от трети лица материали. КЖЕ отправя препоръка към всички медии да не насърчават събирането и разпространяването на материали, при създаването на които са използвани заплаха, принуда и тормоз. Особено внимателни медиите следва да бъдат към кадри с цел да zlepоставят и уличат определени лица, какъвто е случаят.

Комисията смята още, че медиите не трябва да бъдат използвани като платформа от лица, използващи насилие. Ситуацията дава възможност за по-широко разбиране на понятието за насилие. Нарушение на т. 2.6.5. *Ще внимаваме да не бъдем използвани за платформа от онези, които насърчават, подбуждат или прилагат насилие; ще съобщаваме за техните действия с необходимата съдържаност и само ако това е в очевиден обществен интерес.*

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното:

РЕШЕНИЕ:

КЖЕ намира, че **има** нарушение **Етичния кодекс на българските медии** по т. 1.1.4., 1.1.6., 2.3.1., 2.6.1, 2.6.5., и **не установи** нарушение на т. 2.2.1.

Комисията препоръчва отговорност при работа с материали, предоставени от трети лица, и въздържане от разпространение на материали, събрани с принуда и тормоз. ОТ изключителна важност е медиите да не се превръщат в платформа на онези, които насърчават, подбуждат, прилагат насилие.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор на
Фондация НСЖЕ :*

Ева Петрова